

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ
ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

20 вересня 2024 року

Хмельницький

№ 72/82-р/к

Справа № 72/47-23

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

Комунальне підприємство «Крижопільводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи ██████████) (далі – КП «Крижопільводоканал», Підприємство, Відповідач) з червня 2021 року по січень 2022 року (включно) займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка, де розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал» із часткою 100%, як таке, що не мало жодного конкурента.

За відсутності конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначеної послуги.

Дії КП «Крижопільводоканал» полягали у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на централізоване водопостачання без дотримання вимог Порядку та подання його для затвердження органу місцевого самоврядування, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

За результатами розгляду справи № 72/47-23 такі дії КП «Крижопільводоканал» визнано зловживанням монопольним становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних (географічних) межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка, де розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал» та порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал») шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На КП «Крижопільводоканал» накладено штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 72/47-23 про порушення КП «Крижопільводоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань в Вінницькій області з попередніми висновками у справі № 72/47-23 від 22.07.2024 № 72-03/166-п,

ВСТАНОВИЛА :

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південно-західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) на виконання доручення Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) від 16.11.2021 № 13-09/1110 проведено дослідження щодо відповідності дій КП «Крижопільводоканал» та Крижопільської селищної ради під час встановлення тарифів на централізоване водопостачання вимогам законодавства про захист економічної конкуренції.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 16.06.2023 № 72/56-рп/к розпочато розгляд справи № 72/47-23 за ознаками вчинення комунальним підприємством «Крижопільводоканал» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України “Про захист економічної конкуренції” у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал») шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку та полягає у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на послуги з централізованого водопостачання без дотримання вимог Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 291) та поданні їх на затвердження органу місцевого самоврядування.
- (3) Листом від 20.06.2023 № 72-02/1145 копія розпорядження адміністративної колегії Відділення від 16.06.2023 № 72/56-рп/к була надіслана Відповідачеві.
- (4) Листом від 23.07.2024 № 72-02/1760е Відділенням надіслано КП «Крижопільводоканал» копію подання від 22.07.2024 № 72-03/166-п з попередніми висновками у справі № 72/47-23.
- (5) КП «Крижопільводоканал» листом від 08.08.2024 року № 131 (вх. № 72-01/2031 від 09.08.2024) на подання від 22.07.2024 № 72-03/166-п з попередніми висновками у справі № 72/47-23 надало Відділенню відповідну інформацію.
- (6) Відділенням листом від 23.07.2024 № 72-02/1760е надіслано КП «Крижопільводоканал» запрошення на засідання адміністративної колегії Відділення щодо розгляду справи № 72/47-23.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (7) Комунальне підприємство «Крижопільводоканал» (далі – КП «Крижопільводоканал», Підприємство) є юридичною особою. Місцезнаходження юридичної особи:

Ідентифікаційний код юридичної особи [REDACTED].

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань основний вид економічної діяльності КП «Крижопільводоканал» код КВЕД - [REDACTED]

- (9) Розпорядженням Вінницької обласної державної адміністрації № 576 від 05.08.2019 року КП «Крижопільводоканал» було видано безстрокову ліцензію на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (10) КП «Крижопільводоканал» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції".

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (11) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі - Методика), з врахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

3.1 Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (12) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами господарювання).

Об'єктом аналізу є:

- суб'єкт господарювання – КП «Крижопільводоканал»;
- товар - послуга з централізованого водопостачання.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище

- (13) За визначенням статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (14) Споживачами послуги з централізованого водопостачання є фізичні та юридичні особи, які отримують зазначену послугу.

3.3 Визначення товарних меж ринку

- (15) Пунктом 1.3 Методики визначено, що ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (16) Пунктом 5.1 Методики визначено, що товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (17) Послуга з централізованого водопостачання надається КП «Крижопільводоканал» на платній основі, а отже є товаром.

- (18) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення віднесені до сфери діяльності суб'єктів природних монополій і підпадає під державне регулювання.
- (19) Функціональним призначенням послуги з централізованого водопостачання є забезпечення споживача водою.
- (20) Послуга з централізованого водопостачання є необхідною для споживачів у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби.
- (21) Взаємозамінні товари з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих, відсутні.
- (22) Таким чином, послуга з централізованого водопостачання не має товарів-замінників, а необхідною умовою отримання даної послуги є приєднання внутрішньобудинкових систем водопостачання та водовідведення об'єктів споживачів до водопровідних мереж ліцензіата, споживачі послуги з централізованого водопостачання за звичайних умов не можуть легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (23) Отже, за таких обставин, товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання.

3.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (24) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (25) При визначенні територіальних меж ринку послуги з централізованого водопостачання було враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами даної послуги є неможливим у зв'язку з відсутністю діючих водопровідних та каналізаційних мереж.
- (26) Характерною особливістю послуги з централізованого водопостачання є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даної послуги є наявність діючих мереж.
- (27) Отримання послуги з централізованого водопостачання можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та водовідведення на певній території.
- (28) Листом від 09.12.2021 №221 Підприємство повідомило Відділення про те, що ним надається послуга з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області.
- (29) Територіальними межами ринку послуги з централізованого водопостачання є територіальні межі смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області, де розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства, оскільки отримання цієї послуги за межами діючих мереж та обладнання є неможливим і будівництво альтернативних мереж потребує значних фінансових витрат.
- (30) Отже, *територіальними (географічними) межами ринку* послуги з централізованого водопостачання є територіальні межі смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал»).

3.5 Проміжок часу, стосовно якого визначено становище суб'єкта господарювання на ринку - часові межі ринку

- (31) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між

продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

- (32) У територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка з червня 2021 року по січень 2022 року (включно) структура ринку послуги з централізованого водопостачання не змінювалась та була стабільною.
- (33) Рішенням виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 01.06.2021 № 124 для КП «Крижопільводоканал» встановлено шляхом коригування тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (34) Рішенням виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 19.11.2021 № 282 для КП «Крижопільводоканал» встановлені тарифи на послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (35) Листом від 10.05.2024 № 75 (вх. від 14.05.2024 № 72-01/1174) КП «Крижопільводоканал» повідомило Відділення, що рішення виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 19.11.2021 № 282 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення КП «Крижопільводоканал» втратило чинність 31.01.2022 року.
- (36) Таким чином, *часовими межами ринку* послуги з централізованого водопостачання визначено період: з червня 2021 року по січень 2022 року (включно).

3.6 Визначення становища суб'єкта господарювання на ринку

- (37) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (38) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» - конкуренція на ринках природних монополій є неможливою.
- (39) Централізоване водопостачання згідно із статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії. Відповідно до статті 1 цього Закону наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
 - природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з суттєвим зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги) (далі - товари);
 - конкуренція на зазначеному ринку відсутня, що вказує на відсутність реальних та потенційних конкурентів.
- (40) Ринок централізованого водопостачання характеризується наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів, як то передача інфраструктури у вигляді цілісного майнового комплексу в оперативне управління Підприємства.
- (41) Інших суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність з надання послуги з централізованого водопостачання на території, де розташовані мережі Підприємства, не встановлено.
- (42) Отже, на вказаному ринку, внаслідок технологічних особливостей, конкуренція (реальна та потенційна) відсутня.
- (43) Підприємство є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка і на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

- (44) Таким чином, становище Підприємства у розумінні статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» було монопольним (домінуючим) на ринку послуги з централізованого водопостачання з червня 2021 року по січень 2022 року (включно) в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка, де розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.
- (45) Під час дослідження встановлено, що альтернативні послуги або замінні послуги відсутні.
- (46) Інші суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність з надання послуги з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка з червня 2021 року по січень 2022 року (включно) (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) відсутні.
- (47) Таким чином, надання послуги з централізованого водопостачання в зоні розташування власних та експлуатованих мереж, що перебували у власності чи користуванні КП «Крижопільводоканал» здійснюється виключно КП «Крижопільводоканал».
- (48) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (49) Бар'єри вступу на ринок - обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (50) Підприємство здійснює діяльність з надання послуги з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) та відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.
- (51) Отже, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок послуги з централізованого водопостачання існують фактори економічного і організаційного характеру, пов'язані з технологічними особливостями діяльності на ринку, необхідними для наявності у суб'єкта господарювання водопровідних і каналізаційних мереж або організація використання вже збудованої, що унеможлиблює вступ потенційних конкурентів на зазначений ринок.
- (52) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (53) Таким чином, згідно з дослідженням ринку, проведеним відповідно до Методики, КП «Крижопільводоканал» є суб'єктом природної монополії та з червня 2021 року по січень 2022 року (включно) в територіальних (географічних) межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка, де розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання із часткою 100%, як таке, що не мало жодного конкурента.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (54) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» предметом державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій зокрема, є ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.

- (55) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії», суб'єкти природних монополій, зокрема, зобов'язані:
- дотримуватися встановленого порядку ціноутворення показників безпеки та якості товару, а також інших умов та правил здійснення підприємницької діяльності, визначених у ліцензіях на здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій та на суміжних ринках;
 - вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню;
 - забезпечувати на недискримінаційних умовах реалізацію вироблених ними товарів споживачам, а також не чинити перешкод для реалізації угод між виробниками, що здійснюють діяльність на суміжних ринках, та споживачами;
 - надавати органам, які регулюють їх діяльність, документи та інформацію, необхідні для виконання цими органами своїх повноважень, в обсягах та у строки, встановлені відповідними органами.
- (56) Підпунктом 2 пункту "а" статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад віднесено встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на теплову енергію (у тому числі її виробництво, транспортування та постачання), тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, на інші комунальні послуги (крім тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, тарифів на комунальні послуги, які встановлюються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг), побутові, транспортні та інші послуги.
- (57) Також, пунктом 2 частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», до повноважень сільських, селищних, міських рад віднесено встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону.
- (58) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення належать до комунальних послуг у відповідності до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (59) Ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону (частина перша статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»).
- (60) Аналогічні повноваження органів місцевого самоврядування у сфері питної води та питного водопостачання, зокрема, щодо встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення (крім тарифів на ці послуги, які встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання, у сферах енергетики та комунальних послуг (далі - НКРЕКП), передбачені і статтею 13 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».
- (61) Тобто, органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на централізоване водопостачання та водовідведення підприємствам, які не підпадають під державне регулювання НКРЕКП.
- (62) Механізм формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення для суб'єктів природних монополій, які провадять господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, визначений Порядком формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги» (в редакції станом на час формування тарифів на централізоване

водопостачання та затвердження їх рішеннями виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 01.06.2021 № 124 та від 19.11.2021 № 282) (далі – Порядок).

- (63) Цей Порядок застосовується під час установлення органами місцевого самоврядування (далі - уповноважені органи) тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення для суб'єктів природних монополій, зазначених у пункті 1 цього Порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів (пункт 2 Порядку).
- (64) Відповідно до пункту 8 Порядку, для встановлення тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення ліцензіат (крім ліцензіатів, що вперше встановлюють тарифи) щороку до 20 серпня подає уповноваженим органам у паперовому і електронному вигляді заяву та розрахунки тарифів на планований період за встановленими такими органами формами з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами, що використовувалися під час їх проведення.
- (65) Пунктом 9 Порядку передбачено, що формування тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення здійснюється ліцензіатами відповідно до річних планів господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних та галузевих нормативів витрат ресурсів, у тому числі галузевих технологічних нормативів використання питної води на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства з урахуванням основних особливостей технологічних процесів відповідного виробництва, техніко-економічних розрахунків, кошторисів з урахуванням ставок податків, зборів, обов'язкових платежів, цін на матеріальні ресурси та послуги у планованому періоді.
- (66) Пунктом 10 Порядку передбачено, що *річні плани господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення складаються окремо за видами такої діяльності (водопостачання, водовідведення) на підставі фактичних за останні п'ять років та прогнозованих обсягів централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення з урахуванням укладених із споживачами договорів та інших техніко-економічних факторів.*
- (67) Окрім того, пунктом 10 Порядку передбачено, що загальний обсяг витрат та витрат питної води, що враховується під час складання річного плану, не повинен перевищувати нормативних показників, установлених законодавством. Річні плани господарської діяльності з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення погоджуються уповноваженим органом в установленому законодавством порядку.
- (68) Пунктом 11 Порядку передбачено, що розрахунки тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення проводяться шляхом ділення суми річних планованих витрат повної собівартості та річного планованого прибутку *на планований річний обсяг централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, визначений річними планами згідно з пунктом 10 цього Порядку.*
- (69) Пунктом 14 Порядку визначається, що планування витрат здійснюється із застосуванням нормативного методу на підставі державних і галузевих нормативів використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів, норм оплати праці, нормативів витрат з управління та обслуговування виробництва з урахуванням фактичних показників попередніх періодів та прогнозу індексів цін виробників промислової продукції на планований період відповідно до пункту 9 цього Порядку.
- (70) Процедура розроблення та затвердження технологічних нормативів використання питної води підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання (виробництво, транспортування та постачання питної води споживачам) та/або централізованого водовідведення (відведення та/або очищення комунальних та інших

стічних вод) визначена Порядком розроблення та затвердження технологічних нормативів використання питної води підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 25.06.2014 № 179 (далі – Порядок розроблення та затвердження технологічних нормативів).

- (71) Пунктом 2 Розділу I Порядку розроблення та затвердження технологічних нормативів передбачено, що індивідуальні ТНВПВ (далі - ІТНВПВ) - технологічні нормативи використання питної води, установлені для кожного підприємства окремо.
- (72) Як визначено пунктом 4 Розділу III Порядку розроблення та затвердження технологічних нормативів, ІТНВПВ встановлюються для:
- витрат питної води;
 - технологічних витрат питної води в системах водопостачання;
 - технологічних витрат питної води в системах водовідведення.
- (73) Пунктом 11 Розділу III Порядку розроблення та затвердження технологічних нормативів ІТНВПВ підприємства погоджуються структурним підрозділом органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим, обласної, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій з питань охорони навколишнього природного середовища та територіальним органом Держводагентства України або Головою Республіканського комітету Автономної Республіки Крим по водогосподарському будівництву та зрошуваному землеробству, після чого встановлюються уповноваженим органом відповідно до законодавства строком на п'ять років.
- (74) Отже, розрахунки тарифів на централізоване водопостачання повинні здійснюватися з дотриманням Порядку.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (75) Комітетом Відділенню було надане доручення від 16.11.2021 № 13-09/1110 щодо проведення дослідження дій КП «Крижопільводоканал» на відповідність вимогам законодавства про захист економічної конкуренції (порушене у депутатському зверненні народного депутата України Білозір Л.М. до Комітету (від 04.11.2021 № 230д9/15-2021/341349 (вх. № 1-01/195-дп від 04.11.2021).
- (76) Рішенням виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 01.06.2021 № 124 для КП «Крижопільводоканал» було встановлено шляхом коригування тариф на централізоване водопостачання 28,80 грн/м³ (далі – Тариф 1), який введено в дію з 11.06.2021.
- (77) Рішенням виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 19.11.2021 № 282 для КП «Крижопільводоканал» було затверджено тариф на послугу з централізованого водопостачання, який становив – 33,06 грн/м³ (далі – Тариф 2), який введено в дію з 01.01.2022.
- (78) Тариф 1 втратив чинність, а Тариф 2 застосовувався Підприємством до 31.01.2022 року.
- (79) В ході проведення дослідження Відділенням було встановлено наступне.
- (80) Рішеннями виконавчого комітету Крижопільської селищної ради були встановлені для КП «Крижопільводоканал» тарифи на централізоване водопостачання (узагальнена інформація – Таблиця 1):

Таблиця 1

Послуга	Тариф, який встановлено Рішенням виконавчого комітету Крижопільської селищної ради, грн/м ³	
		01.06.2021 № 124 (Тариф 1)

	введено в дію з	
	11.06.2021	01.01.2022
Централізоване водопостачання	28,80	33,06

- (81) Кількість споживачів, які отримували послуги централізованого водопостачання станом на час здійснення розрахунків Тарифу 1 та Тарифу 2 відображено в таблиці 2:

Таблиця 2

Послуга з централізованого водопостачання	Тариф, який встановлено Рішенням виконавчого комітету Крижопільської селищної ради грн/м ³	
	01.06.2021 № 124	19.11.2021 № 282
	вступили в дію з	
	11.06.2021	01.01.2022
Усього споживачів:	4191	4191
Населення	4024	4024
Бюджетні установи, організації	21	21
Інші споживачі	146	146

- (82) Таким чином, кількість споживачів, які отримували послуги Підприємства при дії Тарифу 1 та Тарифу 2 не змінювалася і залишалася сталою.
- (83) В результаті аналізу інформації Підприємства щодо обсягів реалізації водопостачання по групам споживачів, було встановлено, що під час розрахунків обсягів водопостачання застосовуються фіксовані відсотки подачі, втрат води від підйому води та, відповідно планові обсяги реалізованої води для розрахунку Тарифу 1 (таблиця 3):

Таблиця 3

	Централізоване водопостачання, тис. м ³			
	2020		2021	
	План	Факт	План	Факт
Підйом води – 101,1%	417,6	502,1	417,6	511,9
Технологічні витрати води на підйом – 1,1%	4,8	5,6	4,8	5,5
Подано води 100,0%	412,8	496,5	412,8	506,4
Технологічні втрати на транспортування піднятої води – 2,3%	9,6	11,3	9,6	11,6
Витоки води з мережі та необліковані витрати 26,5%	109,2	131,6	109,2	134,2
Всього втрат	123,6	148,5	123,6	151,2
Реалізація 71,2%	294	353,6	294	360,7
	<i>(Підприємством даний показник не використовувався)</i>		<i>(Підприємством даний показник не використовувався)</i>	

- (84) Окрім цього, Відділенням в результаті аналізу калькуляцій Тарифу 1, було встановлено, що Підприємством враховано однакові незмінні обсяги реалізації централізованого водопостачання.

- (85) Отже, виходячи з даних Таблиці 3 випливає, що у 2020 році Підприємством було заплановано підйом води у обсязі 417,6 тис. м³, а фактично було піднято води - 502,1 тис. м³, що на 84,5 тис. м³ води більше запланованого, і, незважаючи на даний факт, Підприємством на 2021 рік було заплановано підйом води у тому ж обсязі 417,6 тис. м³, а фактично було піднято води у кількості 511,9 тис. м³, що на 94,3 тис. м³ води більше запланованого на 2021 рік.
- (86) В той же самий час, кількість споживачів, які отримували послуги Підприємства за вказаний період була незмінною.
- (87) Також Підприємством на 2020 рік було заплановано реалізацію централізованого водопостачання у розмірі 294 тис. м³, а фактично реалізовано 353,6 тис. м³, що на 59,6 тис. м³ більше запланованого, а на 2021 рік Підприємством заплановано реалізацію послуг з централізованого водопостачання у тому ж розмірі - 294 тис. м³, а фактично реалізовано 360,7 тис. м³, що на 66,7 тис. м³ більше запланованого на 2021 рік.
- (88) Отже, зменшення планових обсягів підйому води і реалізації води порівняно з фактичним обсягом підйому води і реалізації води, що входить в послугу з централізованого водопостачання призводить до збільшення вартості послуги з централізованого водопостачання, оскільки згідно з Порядком, розрахунки тарифів на централізоване водопостачання здійснюються шляхом ділення суми річних планованих витрат повної собівартості та річного планованого прибутку на планований річний обсяг централізованого водопостачання, визначений річними планами згідно з пунктом 10 Порядку.
- (89) У пояснюючій записці Підприємства щодо встановлення планових тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, яка подавалась Підприємством до Крижопільської селищної ради на погодження Тарифу 2, (надалі – Пояснююча записка) зазначено, що при розрахунку тарифів на 2022 рік (Тариф 2) плановий річний обсяг централізованого водопостачання прийнято на рівні 302 800 м³.
- (90) Додатком 28 до Порядку розгляду органами місцевого самоврядування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення «Річний план надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «Крижопільводоканал» на 12 місяців 2022 р.», який подано Підприємством до Крижопільської селищної ради, зазначено показник «подано води в мережу (II підйом), усього» (плановий) у розмірі 425,3 тис. м³ (100,0%), показник «обсяг реалізації послуг централізованого водопостачання, зокрема» (плановий) зазначено у розмірі 302,8 тис. м³.
- (91) Обсяг реалізації послуг централізованого водопостачання від запланованої подачі вираховано у обсязі 302,8 тис. м³ (71,2%) (425,3 тис. м³*71,2%=302,8 тис. м³) (Таблиця 4).
- (92) Тобто, в даному випадку, при розрахунку Тарифу 1 та Тарифу 2, Підприємство для визначення обсягу реалізованої води не враховує фактичні обсяги централізованого водопостачання наданого споживачам по середнім показникам за 5 років, що передбачено пунктом 10 Порядку, а вираховує шляхом співвідношення у % за мінусом технологічних втрат і витоків (подано води 100% – 2,3% (технологічні втрати на транспортування піднятої води) - 26,5% (витоки води з мережі та необліковані витрати) = 71,2% (реалізація).
- (93) Отже, вирахування Підприємством обсягу реалізованої води при розрахунку Тарифу 1 та Тарифу 2 розрахунковим методом, а не у відповідності до вимог пункту 10 Порядку, призводить до збільшення вартості послуги з централізованого водопостачання, що в свою чергу призводить до ущемлення інтересів споживачів.

Таблиця 4

Показник	Плановий період 2022 року	Фактична реалізація, визначена Підприємством 71,2%
Подано води у мережу відповідно до річного плану надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на 12 місяців 2022 року	425,3 м ³	302,8 тис. м ³

- (94) КП «Крижопільводоканал» Відділенню було надано обсяги водопостачання за період 2016-2021 років (Таблиця 5):

Таблиця 5

Показник	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Вироблено води, тис. м ³	511,9	502,1	498,3	580	539,2	467,9
Технологічні втрати води, тис. м ³	5,5	5,6	5,7	6,4	6,0	5,1
Рівень втрат до обсягів подачі, %	134,2	131,6	130,5	151,7	141,3	122,4
Обсяг відпуску води споживачам тис. м ³ :						
населення	185,5	192,8	178,5	199,2	188,2	167,7
Бюджетні установи та організації	17,5	19,1	19,7	21,7	19,9	18,7
Інші споживачі	157,7	141,7	152,5	188,0	171,7	143,2
Інші водопровідно-каналізаційні господарства						
Всього обсяг відпуску води споживачам, тис. м ³	360,7	353,6	350,7	408,9	379,8	329,6
Кількість укладених договорів	4173	4170	4165	4160	4150	4140

- (95) Враховуючи наведені у Таблиці 5 показники за період 2016-2020 років фактичних обсягів централізованого водопостачання споживачам, середні показники за 5 років (2016-2020 роки) у 2021 році для розрахунку Тарифу 1 та Тарифу 2 становили:
- обсяг відпуску води споживачам $(353,6+350,7+408,9+379,8+329,6):5 = \mathbf{364,52 \text{ тис. м}^3}$;
 - обсяг виробленої води $(502,1+498,3+580+539,2+467,9):5 = \mathbf{517,5 \text{ тис. м}^3}$.
- (96) Таким чином, середні показники обсягу відпуску води споживачам за останні 5 років у 2021 році становили 364,52 тис. м³, однак Підприємством у 2021 році (Тариф 1) було занижено показник планового обсягу централізованого водопостачання по відношенню до середнього фактичного показника за останні 5 років на 10,92 тис.м³ (364,52 тис.м³ - 353,6 тис.м³), тобто на **3%** $(10,92 \text{ тис.м}^3 / 364,52 \text{ тис.м}^3 * 100\%)$, що, в свою чергу, призвело до завищення запропонованих до встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання.
- (97) Таким чином, середні показники обсягу відпуску води споживачам за 5 років у 2021 році становили 364,52 тис. м³, однак Підприємством у 2021 році (Тариф 2) було занижено показник планового обсягу централізованого водопостачання по відношенню до середнього фактичного показника за останні 5 років на 61,72 тис.м³ (364,52 тис.м³ - 302,8 тис.м³), тобто на **16,9 %** $(61,72 \text{ тис.м}^3 / 364,52 \text{ тис.м}^3 * 100\%)$, що в свою чергу призвело до завищення запропонованих до встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання.
- (98) **Тариф 1:**
- (99) У додатку до рішення виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 01.06.2021 № 124 «Розрахунок економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) централізованого водопостачання та водовідведення (без ПДВ)» зазначено,

що повна собівартість водопостачання становить 8487699,0 грн. та повна собівартість одиниці послуги складає 24,00 грн./м³.

- (100) Повна собівартість одиниці послуги з централізованого водопостачання у розмірі 24,00 грн./м³ впливає шляхом ділення повної собівартості водопостачання 8487699,0 грн. на 353,6 тис.м³.
- (101) А у разі ділення повної собівартості водопостачання 8487699,0 грн. на середній фактичний за останні п'ять років обсяг централізованого водопостачання - 364,52 тис. м³, собівартість послуги становитиме: 23,28 грн., що на 0,72 грн. нижче розрахованої Підприємством собівартості одиниці послуги.
- (102) Таким чином, Підприємство при розрахунку Тарифу 1 завищило собівартість послуги з централізованого водопостачання на 0,72 грн.

(103) **Тариф 2**

- (104) У додатку 17 до Порядку розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення (підпункт 1 пункту 7 розділу II) «Примірна форма розрахунку повної собівартості тарифів на послугу з централізованого водопостачання для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення та для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення» (без ПДВ), який подавався Підприємством до Крижопільської селищної ради, зазначено, що виробнича собівартість водопостачання становить 8558,18 тис. грн. та повна собівартість одиниці послуги складає 28,26 грн./м³.
- (105) Так як у Пояснюючій записці, поданій Підприємством до Крижопільської селищної ради, річний обсяг централізованого водопостачання прийнято на рівні 302 800 м³, то повна собівартість одиниці послуги у розмірі 28,26 грн./м³ впливає шляхом ділення повної собівартості водопостачання 8558,18 тис. грн. на 302,8 тис.м³.
- (106) А у разі ділення повної собівартості водопостачання 8558,18 тис. грн. на середній фактичний за останні п'ять років обсяг централізованого водопостачання – **364,52 тис. м³**, собівартість послуги становитиме: 23,48 грн., що на 4,78 грн. нижче розрахованої Підприємством собівартості одиниці послуги з централізованого водопостачання.
- (107) Таким чином, Підприємство при розрахунку Тарифу 2 завищило собівартість послуги з централізованого водопостачання на 4,78 грн.
- (108) Наведене вище доводить можливість впливу визначення занижених планових обсягів надання послуг з централізованого водопостачання з недотриманням вимог Порядку на завищення запропонованих до встановлення тарифів на послуги з централізованого водопостачання для всіх категорій споживачів.
- (109) Таким чином, Підприємство вираховувало обсяг реалізованої води при розрахунку Тарифу 1 та Тарифу 2 розрахунковим методом, а не у відповідності до вимог пункту 10 Порядку, що передбачає використання річних планів господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які складаються окремо за видами такої діяльності (водопостачання, водовідведення) на підставі фактичних за останні п'ять років та прогнозованих обсягів централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (110) Крижопільська селищна рада листом від 23.12.2021 № 02-24/2131 на вимогу голови Відділення від 11.11.2021 № 72-02/4726 повідомила, що на розгляд виконавчого комітету подавалися лише калькуляції розрахунків економічно обґрунтованих планових витрат, пов'язаних з централізованим водопостачанням.
- (111) Отже, тарифи (Тариф 1 та Тариф 2) на послугу з централізованого водопостачання розраховано Підприємством і подано до Крижопільської селищної ради для затвердження з порушенням вимог Порядку.

- (112) Не здійснення розрахунків тарифів на централізоване водопостачання, відсутність розрахунку тарифів на централізоване водопостачання, який враховував би фактичні обсяги з надання вказаної послуги за останні п'ять років, призвело до ущемлення інтересів споживачів послуги з централізованого водопостачання шляхом подання калькуляцій з економічно необґрунтованими тарифами на послугу з централізованого водопостачання (Тариф 1 та Тариф 2)
- (113) Зазначене було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку, оскільки за умов конкуренції, Підприємство було б змушене розрахувати економічно обґрунтований тариф на централізоване водопостачання, що в кінцевому рахунку призвело б до зменшення вартості послуги з централізованого водопостачання для споживачів.
- (114) Формування, встановлення та застосування тарифів на послугу з централізованого водопостачання, без врахування фактичних обсягів з надання вказаних послуг та які не мають належного обґрунтування можуть призвести до ущемлення економічних інтересів споживачів, які за умови відсутності конкуренції на ринку не мають можливості придбавати зазначену послугу у інших виконавців на більш вигідних умовах.
- (115) Відсутність конкуренції на ринку послуги з централізованого водопостачання надає можливість Підприємству розраховувати та подавати на встановлення тарифи на послугу з централізованого водопостачання, в яких всупереч вимогам Порядку не враховано фактичні обсяги з надання вказаної послуги.
- (116) За умов існування значної конкуренції на ринку, такі дії Підприємства були б неможливими, оскільки Підприємство ризикувало б втратити своїх споживачів, які були б незгодні з ущемленням їхніх інтересів, внаслідок можливості вибору постачальника послуг, обрали б іншого постачальника з більш сприятливими умовами споживання (меншою ціною) зазначеної послуги.
- (117) В той час, коли КП «Крижопільводоканал» є єдиним торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуги з централізованого водопостачання.
- (118) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (119) Згідно із частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (120) Таким чином, дії КП «Крижопільводоканал», які полягали у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на централізоване водопостачання без дотримання вимог Порядку та подання його для затвердження органу місцевого самоврядування, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал») шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (121) Листом від 08.08.2024 року № 131 (вх. № 72-01/2031 від 09.08.2024) КП «Крижопільводоканал» на подання про попередні висновки у справі повідомило Відділенню наступне.
- (122) Відповідно до 10 пункту Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги» - річні плани господарської діяльності з централізованого водопостачання складаються окремо за видами такої діяльності (водопостачання) на підставі фактичних за останні п'ять років та прогнозованих обсягів централізованого водопостачання та з урахуванням укладених із споживачем договорів та інших техніко-економічних факторів.
- (123) Підприємство вказало, що при здійсненні розрахунків планових тарифів на централізоване водопостачання на 2022 рік взято до розрахунків річний обсяг фактично реалізованих послуг на водопостачання за попередні п'ять років та плановий обсяг реалізації на 2022 рік з урахуванням зменшення споживання послуг таким споживачем як ТОВ «ТЕРРАФУД» так як з кожним наступним роком споживання даного підприємства зменшується за рахунок зменшення обсягів виробництва через відсутність сировини.
- (124) Так як ТОВ «ТЕРРАФУД» є основним споживачем послуг з централізованого водопостачання, тому КП «Крижопільводоканал» плануючи реалізацію на майбутні періоди враховує нестійкий (мінливий) попит на продукцію даного підприємства за останній період (Таблиця 6).

Таблиця 6

Реалізація	2023 рік	2022 рік	2021 рік	2020 рік	2019 рік	2018 рік	2017 рік	2016 рік
Водопостачання , тис. м ³	349,0	378,8	360,7	353,6	350,7	408,9	379,8	329,6
В.т.ч. ТОВ «ТЕРРАФУД»	136,7	151,4	140,7	129,9	147,0	171,3	157,6	125,7
% співвідношення	39,2	40,0	39,0	36,7	41,9	41,9	41,5	38,1

- (125) Підприємство зазначило, що враховуючи вищевикладене та аналізуючи дану таблицю можна дійти до висновку, що майже 40% послуг з централізованого водопостачання надається ТОВ «ТЕРРАФУД».
- (126) Однак, таке пояснення не спростовує вчинення КП «Крижопільводоканал» порушення у вигляді розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на централізоване водопостачання без дотримання вимог Порядку, оскільки, потрібно враховувати обсяг споживання послуг не окремим споживачем, а усіма споживачами.

7. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (127) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, те, що КП «Крижопільводоканал» займаючи з червня 2021 року по січень 2022 року (включно) монопольне становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал»), з часткою 100,0 відсотків, своїми діями, які полягали у розрахунку економічно необґрунтованих тарифів на централізоване водопостачання без дотримання вимог Порядку та подання його для затвердження органу місцевого самоврядування, вчинило порушення законодавства про захист

централізоване водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги» та подання їх для затвердження до органу місцевого самоврядування (в результаті чого прийняті рішення виконавчого комітету Крижопільської селищної ради від 01.06.2021 № 124 та від 19.11.2021 № 282) є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання в територіальних межах смт. Крижопіль, с. Голубече, с. Тернівка Тульчинського району Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Крижопільводоканал») шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, відповідно до абзацу другої частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на комунальне підприємство «Крижопільводоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи - ██████████) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) грн.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у **двомісячний строк** з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу, необхідно надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до Господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії,
Голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК